

૨ અગાવી

વડોદરામાં વિદ્યારી વિશે
ડવિતી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ઓપીસાઈટ-સંગ્રહ

વડોદરામાં વિદ્યાદિ વિષે કવિતા.

રચનાર

શામજી રતનશી કાઠિઆવાડી.

વિદ્યાર્થી વર્નાક્યુલર કોલેજ વડોદરા

તે

ગાયકવાડી કેળવણીખાતાની શાળાઓની
સાહાયતાથી.

છોટાલાલ ગવરીનાથ મટ

વડોદરા મુ. નિ. નં. ૨ ની ના. આ. માસ્તરે
છપાવી પ્રગટ કરી

અમદાવાદ

મામાની હવેલીમાં યુનાઇટેડ પ્રિન્ટીંગ અને જનરલ
એજન્સી કંપની “લીમિટેડ” ના પ્રેસમાં
રણુછોડલાલ ગંગારામે છાપી.

સન ૧૯૭૮ — સંવત ૧૯૩૪

કીમત ૧ આનો.

॥ अर्पण पत्र कवित ॥

દામ્યુ દલપતરામ તણા સુત દીપતાછે,
 નામ લલુભાઈ કવેશ્વરથી કહાયછે;
 નકી સાતી નાગરના સત્યગુણ સાગરના,
 રૂડી રાતે રાજનગરમાં તો રહાયછે.
 વળી વિરક્ષેત્રતણી કોડીલી કાલેજ તણા,
 પ્રોફેસર નામ થકી જોહ પરખાયછે;
 પ્રેમ પોથી શામજી હું અર્પણ કરું છું આજ,
 જાન્યવા જાનુની પાસ વૃત્તિ મારી જાયછે. ૧

કેમકે ન કુલેશ લેશનો ઉદ્દેશ ઊર નહીં,
 બેશ બહાદુરી તણા ગુણ તો બંધાયછે;
 સાદાઈ સુવસ્ત્રતણી સ્વદેશની દાઝ ધણી,
 માનું દેશતણા મણી વીર વિલોકાયછે.
 મોટા ધણા ખોટા જોયા, તૂતના જો તેની કરે,
 હૈયુ માં જોઈ તમનેજ હરખાયછે;
 પ્રેમ પોથી શામજી હું અર્પણ કરું છું આજ,
 જાન્યવા જાનુની પાસ વૃત્તિ મારી જાયછે. ૧

વડોદરામાં વિદ્યાદિ વિશે કવિતા.

ગરબી ૧ લી.

આવળે આવળે રે બેનીં એ રાગ.

૧ કન્યાઓની પ્રભુ પ્રત્યે પ્રાર્થના.

આપની આપની આપનીરે,
પ્રભુ સારી શીખામણુ આપની. ટેક. ૧
ગરીબ દાસીના થએલા જે ગુના,
છેક છોટા તે છાપનીરે. પ્રભુ સારીં ૨
નીત નીત નીતીના કામ અન્ન કરીએ,
માપ તેનું મનથી માપની રે. પ્રભુ સારીં ૩
વસતી વેળાએ આવળે વાલમજી,
કષ્ટ હમારં કાપની રે. પ્રભુ સારીં ૪
ભક્તી ભાવે હમો તુંને ભજીએ,
તોડી દે વેળા તાપની રે. પ્રભુ સારીં ૫
ગુણ સાત નિદા અન્ન ગ્રહિયે,
થોડી થોડી બુદ્ધિ થાપની રે. પ્રભુ સારીં ૬
ચોખ્ખા અમારા ચિત્ત ચણાએ,
ખરેખરી ખુબી ખાપની રે. પ્રભુ સારીં ૭
ભુલ પડી મુજમાં હું છું ભણેલી,
શાપ પ્રભુ નહો જટ શાપની રે. પ્રભુ સારીં ૮
ગુણ ગવરોશંકરના ગાઈએ,

જર માળા લેખ જાપની રે. પ્રમુ સારી • ૯

શામ શામજીની આ છે સારી,

અવગુણ વેળા ઉઘાપની રે. પ્રમુ સારી • ૧૦

ગરબી ર જી

(રાગ ઉપરનો)

લેરમાં લેરમાં લેરમાં રે,

બહેની લાગ્યું છે ચીત મુજ લેરમાં. ટેક. ૧

ગુણિયલરાજ ગાયકવાડે,

શાળા સ્થાપી આ શેરમાં રે. બહેની. ૨

વિધવિધ પુસ્તક અમો વાચિયે,

જાતે ખપી ઝવેરમાં રે. બહેની. ૩

આજસને અસાન હતું ને,

અરપ્યુ અમે અંધેરમાં રે. બહેની. ૪

વાતો રૂડી રૂડી અમે વદીએ,

ઘણી મળીને ઘેરમાં રે. બહેની. ૫

મારગ સિંધો અમને મળીયો,

ફેરા અમે નહીં ફેરમાં રે. બહેની. ૬

ગુણ ગવરોશંકરના ગાહ્યે,

સાન આપ્યુ મન ઝેરમાં રે. બહેની. ૭

શીખ સારી શામજીની આછે,

પામી અમે રૂડી પેરમાં રે. બહેની. ૮

ગરબી ૩ ૭

રૂડી સરદ પુનેમની રાતરે સુંદરે વેણુ વાગે વેણુ વાગે.

ઐ રાગ.

વડી સ્થાપી શાળા આ શેરે વીરનર વીક્ષેત્રે વીરક્ષેત્રે ટેક.	
ધણે આનંદછે ઘેર ઘેરે,	વીરનર૦
બહુ બણવા બઝેછે બાળારે	વીરનર૦
રાખે ગ્રંથ ધણા રૂપાળારે	વીરનર૦
હર આનંદ આવે અપારે	વીરનર૦
નેહ નીપજોછે નીરધારે	વીરનર૦
ગુણી ગાયવાડને ગામરે	વીરનર૦
ધન ધરમીક જનનું ધામરે	વીરનર૦
સારા એમાં સભ્યા સુધારારે	વીરનર૦
ધાર્યા ધીરવારે શુભ ધારારે	વીરનર૦
આપી વિદ્યાને સારી સાયરે	વીરનર૦
કેમ ગુણ મોટા ન કળાયરે	વીરનર૦
શાળા સ્થાપન સન્ન જ્ઞાન દીધુંરે	વીરનર૦
મોટું ગવરીશંકર માન લીધુંરે	વીરનર૦
શુભ આશીર્વાદ શામ અન્ન આપારે	વીરનર૦
અન્ન છાપ એની મુખથી છાપારે	વીરનર૦

ગરબી ૪

રાગ ધોળ.

શામ શુભ વડોદરે શેર આ

જેની શોભા ન જણવી જાય. ગાયકવાડી ગાજતી. ૧	
દાતા આરાજના તો દીવાનછે,	
નેક જે કરે લોકનો ન્યાય.	ગાયવાડી ૦ ૨
સ્વારી શામિ દશેરાની સામટી,	
આવે દૂરના લોક અથાગ.	ગાયકવાડી ૦ ૩
ન્યાજે નેહુ બહુ નરનારીયો,	
ભીડ કરી જેવા માગેછે ભાગ.	ગાયકવાડી ૦ ૪
હાથી સાચી ધરી હેતહીંડતા,	
ધણા ધોડાનોછે વળી ધાટ.	ગાયકવાડી ૦ ૫
તોપો સોના રૂપા કેરી તગતગે,	
ઠીક રચીયો રસીક આ ઠાક.	ગાયકવાડી ૦ ૬
વસે સાથ વળી વાઘ વાંદરાં,	
વલોકે જન આવી વિદેશ.	ગાયકવાડી ૦ ૭
જાત જાત જનાવર જોડછે,	
કોડ ઉપજાવે જેમના કેશ.	ગાયકવાડી ૦ ૮
પીળા પોપટ જે પટે પાંજરે,	
રામનામ જપે જમદાશ.	ગાયકવાડી ૦ ૯
મોટા મક્ષ માનીતા માનજે,	
જેને ખાવા મળેછે ખુબ.	ગાયકવાડી ૦ ૧૦
કરે કસરત અગ આવેશથી,	
ઢળી ન પડે વળી કંઈ ધુબ.	ગાયકવાડી ૦ ૧૧
મન મોહ પમાડતી માંડવો,	

જેના ઉપર મંડપ માંડ.

ગાયકવાડી૦ ૧૨

વડી વરસતી ગાંઠ આવે વળી,

ગાયકવાડી૦ ૧૩

આએ ખેસી મહીં કોઈ ખાંડ.

ચાલો ચાલો જઈએ સચ્ચુતરે,

ગાયકવાડી૦ ૧૪

જ્યાં જેરી જનોજ જણાય.

બહુ બાગ બગીચાને બંગલા,

ગાયકવાડી૦ ૧૫

જ્યાં જોવાનો જુગિત જણાય.

પ્યાર ઉપજવે જોઈ જોઈ પૂતળાં,

ગાયકવાડી૦ ૧૬

હસે જાણીએ આણીને હૃત.

એમાં અદભૂત ખુશીએ ધશનો,

ગાયકવાડી૦ ૧૭

સહુ શોભતાં ઉભી સમેત.

શોભા વર્ણવોરે કોઈ ના શકે,

ગાયકવાડી૦ ૧૮

પુરી પરખ નહોં પરખાય.

દેશો રાજ અચળ રહ્યા આ પજે,

ગાયકવાડી૦ ૧૯

એવી આશીશ શામ અપાય.

કન્યાઓને ઉપદેશ લલિત છંદ.

સરવ બેનિઓ વાત આવડી, ગરવ ટાળિને સાંભળો છડી ;

શુભ વિદ્યાતણી વાત લાવજો, જરૂર શાળમાં વહેલિ આવજો. ૧

પ્રથમ આજસે તો નહીં અડો, ચતુર ચાતુરિથી નકો ચડો ;

બલિ વિધે જનોનેજ બાવજો,

જરૂર શાળમાં ૦

૨

- નિત નમો તમે માત તાતને, ઉર વિષે દીધો બાધ આપને ;
કદિ વચે પડે કામ કાવળે, જરૂર શાળમાં ૩
- ધર રહી તમે ઘાટ જે ઘડે, રમત માર્ગમાં બેનિ ના પડે ;
બુદ્ધિ બિન્ન જનોને બતાવળે, જરૂર શાળમાં ૪
- કુળ કલંક તો લોક ના કહે, કુલિન કામની ચીતથી ચહે ;
ચિત સિધું તમેરે ચડાવળે, જરૂર શાળમાં ૫
- દિન દિને વધે લાજ લોકમાં, કુલિ નહીં જવું આજ કોકમાં ;
ફિકર ના ધરી એમ ફાવળે, જરૂર શાળમાં ૬
- પ્રભુતણી પુરી ભક્તિ પાપળે, બહુ બહુ દયા દિલ દાખળે ;
સરળ શીખમાં તો સિધાવળે, જરૂર શાળમાં ૭
- ઉર વિશે દિએ બાધ ઉપરી, ધિરજ આણીને ધ્યાનમાં ધરી ;
ધિરજ નામતો રે ધરાવળે, જરૂર શાળમાં ૮
- ગવરિ ગુણુરે આજ ગાઈને, તરતકૂ બુદ્ધિ મઈ તણાઈને ;
દિલ દમો સદા રે સમાવળે, જરૂર શાળમાં ૯
- શિખ રૂડી સદા શામળ કહે, રદ્યમાં રટે તે સૂખી રહે ;
જય જયો પ્રભૂ રે જણાવળે, જરૂર શાળમાં ૧૦

કન્યાઓનો આપણને ઉપદેશ.

રાત્રીની કોની મંગે જાગ્યાં. એ દેશી.
ફૂલણ આજ જવું ના ફૂલી ;
દેશી મારા એવી જવાનું ડૂલી. ફૂલણ ૦ ટેક. ૧

જુઓ જુઓ રથ રથા દુખધારી,
 ભણે આ સુધારા નમ્રી બપ બારી;
 ઉરે માનો વાત ખરી આ અમારી. કૂલણુ ૭૦ ૨
 સંચય કરો પૈસાતણો તમે સારો,
 ખરે ખર્ચમાંથી કરોને ઉગારો;
 ધારી ધીર બોધ બહુ બહુ ધારો. કૂલણુ ૭૦ ૩
 વડા વડા શહેરના છો તમે વાસી,
 ઉડાઉપણામાં તમે છો ઉલાસી;
 ફરી તમે ખાઓછો દુખની કાંથી. કૂલણુ ૭૦ ૪
 વિદેશનાં વસો તમે બહુ વોરા,
 ખરેખરી માલ વોરો તમે ખોરો;
 આવ્યો આપણો અંતકાળજી ખોરો. કૂલણુ ૭૦ ૫
 હજારો ખાલી થયા આજે હિંદુ,
 અરે અજવાળાનો ક્યાં ગયો ઇંદુ;
 સૂકાયો છે પૈસાતણો સહુ સિંધુ. કૂલણુ ૭૦ ૬

હંસે માંજ્યો છે વિલાપ પાપી માણસરે. એ રાગ.
 સુણો શાણા રૂપદેશી ભોલુ વડોદરા વાસીરે.
 શીરે સંકટ જોઈ શોક વડોદરા વાસીરે.
 ધનવંતને નામ ધરાય વડોદરા વાસીરે.
 કામ બાજબી આજ કરાય વડોદરા વાસીરે.
 વડા શહેરના છો વેપારી વડોદરા વાસીરે.

શીખ આ સુણને બહુ સારી વડોદરા વાસીરે.	૩
કામ કેળવણીના કાજ વડોદરા વાસીરે.	
આપો દ્રવ્ય ધણું તમે આજ વડોદરા વાસીરે.	૪
કાઠો કારખાનાં કેરા કાજ વડોદરા વાસીરે.	
હાહો લોકમાં નેથી લાજ વડોદરા વાસીરે.	૫
આપો મજૂરનેર ઉદ્યોગ વડોદરા વાસીરે.	
નેયાં સુખનો આવે ભોગ વડોદરા વાસીરે.	૬
નાત જાતનો બહુ કરો નેમ વડોદરા વાસીરે.	
કષ્ટ એક પડે પછી કેમ વડોદરા વાસીરે.	૭
ધાએ હુન્નર જે કદી હાથ વડોદરા વાસીરે.	
હડે કોણ પછી ભોડા ખાય વડોદરા વાસીરે.	૮
દેશ હિતેચ્છુ થઈ દીન રાત વડોદરા વાસીરે.	
જરૂર યત્ન કરો તમે જાત વડોદરા વાસીરે.	૯
શીખ શામળએ આપી સારી વડોદરા વાસીરે.	
મણોતો બહુ છે ગુણકારી વડોદરા વાસીરે.	૧૦

છોકરાઓ સ્મરણ રાखवा जोग दुहा.

પ્રથમ નમુ જગનાથને, સદા સ્નેહની સાથ ;	
જેણે આ અવતી રચી, હુતે ધરીને હાથ.	૧
અદ્ભૂત રચના આપતી, જીવતી કેમ જણાય ;	
ગુણ સંધના ગોવંદના, ગણનાથી ન મણાય.	૨

કરે રંકને રાય તે, રાય કરે પણ રંક ;
 અદ્ભૂત રમના એહવી, નકી છે નિશંક. ૩
 નાથ કરે નર નારાનો, ઉત્પન્ન થાય અપાર ;
 એના ગુણના અંતનો, પામી કો ના પાર ; ૪
 સીલા અદ્ભૂત બટકતી, કળે કોણ કળવંત ;
 ઘડથી યાકો ભયછે, ખરે ધરે કો અંત. ૫
 એવા ગુણના અધિપતી, દેખાએ ને દેવ ;
 નેહ થતી નમીએ નકી, સાધી એની સેવ. ૬
 એની પાસે યાચીએ, દિન થઈ સઘળા દાસ ;
 ગુના ગેખ ગોવિંદ કર, ભયનો ટળશે ભાસ. ૭
 જ્ઞાન કળા વિધ વિધ વિદ્યા, બક્ષી બહાજાં આજ ;
 શ્રવક કેરાં ને ચકી, સરશે સઘળાં કાજ. ૮
 નિત નિત નીતી નેમ બહુ, આહીયે બહુ ચીત ;
 ઉર બુદ્ધિ શુભ આપજે, રૂદ્ધ ધરી શુભ રીત. ૯
 ભક્તી તૂજ કરિયે ભક્ષી, શક્તી જોઈ શામ ;
 બહાજાં બોધ બતાવજે, કરિયે સારાં કામ. ૧૦

બાલકોપદેશક.

ભૂલંગી છંદ

સુણો બાળકો શીખ આ એક સારી,
 ધણા કામની માટે ના દો વીસારી ;

- લણે આજમાં જો તમે એક બાવો,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૧
- ઉઠીને પ્રભુ પાસ માફીજ માગો,
 પછી માત પીતા તણે પાપ લાગો ;
 તમે નાઈ ઘોઈ વળી સાફ થાઓ,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૨
- રહ્યા કામ માટે અમો ધેર રોજ,
 હવાનું હથે તે વળી હાલ હો ને ;
 તમે બોલ નાદાન એવો તબવો,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૩
- કુસંગીતણે સંગ આજ ન કીજે,
 લહાવો સુસંગીતણે ભાઈ લીજે ;
 ભલા લોકમાં સર્વને આજ ભાવો,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૪
- હઠીલાપણું હાલતો નાહી કીજે,
 સદા શિક્ષકો બાધતો લક્ષ લીજે ;
 મજે મનતેર વિદ્યારૂપ માવો,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૫
- પુરા પાઠ આજે કરો રોજ શ્રીત,
 અપુરાઈથી રાખજો એક ચિત ;
 કરી લાવતા પાઠ એવા કહાવો,
 ઉઠી બાળ વહુલા તમે શાળ આવો. ૬

બલા ભાનની માનમાં ચીત રાખો,
 અદૃષ્ટાધનરે તળે ગુણ આપો ;
 સદા સ્નેહીમાં સ્નેહ ભાવે સુહાવો,
 ઉઠી બાળ વહેલા તમે શાળ આપો.
 તળે દુર્ગુણને સળે ગુણ સારા,
 અરે બોલ આ માનળેરે અમારા ;
 વળી વૈભમાં ચીત નાહી વસાવો,
 ઉઠી બાળ વેલા તમે શાળ આપો.
 તમારા થકી આગળે લાભ મોટા,
 અરે બોલ આરે કહ્યા નહીં ખોટા ;
 જરૂરીપણે ભુલ હોય જણાવો,
 ઉઠી બાળ વહેલા તમે શાળ આપો.
 પુરી શીખ આ ને પદો બાળ બાળા,
 સદા શ્રાવણે ગામ ગામોની શાળા ;
 ફરી સુખમાં શામળ રોજ ફાવો,
 ઉઠી બાળ વહેલા તમે શાળ આપો.

૧૦

કેઢવળીસ્વાતાના અધિકારીની શાઢામા
 પધરામણિ વિષે.

ભુજંગી છંદ.

ઉગ્યો ઉર આનંદનો અર્ક આજે,

- પ્રભુ રીઝિયા કામની સીધી કાજે ;
 દિલે માનીએ આજમારે દીવાળી,
 ભલે આવીયા ઉપરી ભાગ્યશાળી. ૧
- બહુ સ્નેહથીરે ભણે બાળ બાળા,
 રહે ગાયછે રાસડારે રૂપાળા ;
 ખરો જ્ઞાન આનંદનો ખેત્ર ખાળી, ૨
 વદે વાત વિદ્યાતણી વારે વારે,
 ભલા લાભની એજ છે ભાઈ ભારે ;
 રૂડી ખોલી જેની હવેરે રસાળી, ૩
 ગુણો જેહના ગામ ગામેજ ગાજે,
 વડાં કીર્તિનાં આજ વાજીત વાજે ;
 દીસે દીલની આજ વૃતિ દયાળી, ૪
 સદા જેમણે શાળખાતાં ઉગાડ્યાં,
 જરેરે ધણાં ફંડ જેણે જગાડ્યાં ;
 ગુણો પેટમાં રાખીયા શુભ ગાળો, ૫
 સદા શોભતા શાંત કેરે સ્વભાવે,
 અતી દુઃખ સુખે દોલે નાહી આવે ;
 ભલી ધર્મમાં વૃતિ જેનોજ ભાળી, ૬
 કદા કામ કોયે નહીં ચોટી કાવા,
 મહા મોહની રાખી જેણે ન માયા ;
 અરે લોભને ક્ષોભ દીધા ઉછાળી, ૭
 વદે અમૃતોના રૂપે આજ વાણી,

વડી વિદ્વતા જોહની લો વખાણી ;
 પુરા પાંચસો ખાયછે પુન્યશાળી, બલે ૦ ૮
 પ્રભુ કીર્તી એની સદા કાળ પાખો,
 રૂદ્રમાં રસીલા ગુણો આજ રાખો ;
 તમે સાંભળી કીર્તિ આપોજ તાળી, બલે ૦ ૯
 સદા શામજી સત્ય ગુણો ગણે છે,
 લહાવો પ્રભુ પાસ જોયો લણે છે ;
 વડી વારતા આહરીરે રસાળી, બલે ૦ ૧૦

કોલેજના પ્રીન્સીપલ વિષે કાવિત.

બાલ ચંદ્રતાણું બાલ, ચળકતું દીસે હાલ ;
 ચાતુરપણાની ચાલ, જોની શુભકારો છે ;
 નેત્ર નેહકારી જોનાં, લેશ કલેશ તો લહે ના ;
 દ્વેષીને કદા દહેના, ધીર ક્ષમા ધારીછે ;
 વદેછે મધુરી વાણુ, ખરી અમૃતની ખાણુ ;
 જરૂર હું કરું જાણુ, એવા અધિકારો છે ;
 હંસતણો છે હેવાલ, તૂર્ત તપાસનો તાલ ;
 શામજી મેં સત્ય વાણી એમનો સ્વોકારો છે. ૧
 કાલેજનું નોલેજ વધારવા વડોદરામાં ;
 ધામ ધુમ વડા અધિકારોએ વધારી છે ;
 કાયદાના કાયદાતણા ન ક્યાં વાયદાજ ;

દવા દેશી આપનારી વારી આવનારી છે ;
 મોટાં મોટાં મકાનો બંધાવા હોય જેનું મન ;
 આવો રૂડા ઇજનેર તણી અસવારી છે ;
 સત્ય ક્યે શામળ આ વાત વિદ્યાતણી વડી ;
 ધારણા મેં સારો પરિણામ યવા ધારી છે. ૨

ગાયકવાડી રાજ્ય વિશે શિસ્વરિણી હંદ.

પ્રભૂ આપોને, પરમ પ્રિય પ્રીતિ ઉર ધરી ;
 દ્યારી દોષાવો, સરજ સ્થળ સ્નેહ નવ સરી ;
 રહો આ રાજાજી, અચળ જશવંતા જન બલ ;
 હમારા શીયાજી, સરસ રસ પામો પળ પળે. ૧
 દ્યા આ દેશીમાં, નિશ દિનજ દાખો અરિ હરી ;
 પ્રજાને પ્રેમથી, ધરમ ધરિ પાળે તન તરી ;
 સ્વદેશાભીમાને, મરમ મહી આલે મન મળે ;
 હમારા શીયાજી, સરસ રસ પામો પળ પળે. ૨

સવૈયા એકત્રીશા.

પ્રેમ સહિત પ્રભુ પાસે ભાગો ઉરથી રાખીને સહુ યાદ ;
 સુખી જન જેના સદા રહીને અચળ રાજ આ રહો આબાદ ;
 વારવાર શાભા વરણવીએ શાભીત સ્વારી માસ અસાડ ;
 મુણિ ગુજરાત ગણો આ દેશે મુણીપલ રાજ ગાયકવાડ. ૧

મોટો જનો મહીમા કહીએ લેએ જોના વંશે લાવ ;
 અર્ખંડ કો અવનીમાં નાહી ખરે નામ વુજ ખંડેરાવ ;
 દીનદીન આખાદી થાએ ને ઝળકે જ્યાં ઝાજેરાં ઝાડ ;
 ગુણિ ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૨
 અધિકારી એપે જ્યાં આગે મોટા સરદી માધવરાવ ;
 દીવાનથી દીન દીપે આજે દુખ્યા એવા નર દાનાવ ;
 કાજશાહાબુદોન ખરસેદજી વડી રાજ્યની એપે વાડ ;
 ગુણિ ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૩
 અધિક અધિક એપે ઉમરાવોએવા જોયા આજ અપાર ;
 દોલતના જ્યાં ડંકા વાગે ભરિયા કુમેરી ભડાર ;
 દેશ હિતેચ્છુમાં દિલ દાખો પુરો આજ મનાએ પાડ ;
 ગુણિ ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૪
 દોલત દેશ નહી ફર જાએ કરો ઉપાય તમે કળવાન ;
 જોથી સુખી થાય જનો સહુ જુલે નહી પોતાનું ભાન ;
 હક પોતાના જાળવશે સહુ ખરે ખોદી પડશે નહી ખાડ ;
 ગુણિ ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૫
 માપ માપી માણસના મનથી અદલ કરો આજે ઈનસાફ ;
 જોથી જગ કરતા ઝટ રંઝે દિનાનાથ કરશે દરિયાફ.
 લાડ લડાવે રૈયતને પ્રભુ લડાવશે તમને પણ લાડ ;
 ગુણી ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ
 દિને દિન ચડતી દેશી રાજની થોડે થોડે આજે થાય ;
 મંકટ જાય સમુજા જોથી સદા શામ યાજે વું શાય ;

દેશતાણું અભિમાન ધરે દિલ ઝોપે જોટો ના ઉપાડ;
 ગુણી ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૭
 રાજ પાટ છોડીને આજે બને બાયલા જોયી બહાર;
 નાશ કરે તેને તું નીરમૂળ અવગુણ એવા હાય અપાર;
 શુરપણાથી દેશજ શામે ઉરથી કહીએ ના ઉજાડ.
 ગુણી ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૮
 ચેતા ચીત ચતુરા આજે રક્ષકરાજતણા જટ યાવ;
 શુરાતન આવેજ શરો ભલા ઉપાય ધરો કરી ભાવ;
 દેશીરાજ રહે આ દેશે ધારો ના બીજની ધાડ;
 ગુણી ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ. ૯
 પ્રેમ સાથ આવીને આપણ આપોને પ્રભુ આશીરવાદ;
 અચળ રાજ આ અવનીમાં રહે આપ્યો લેખ કરીને યાદ;
 દાસ શામજી શામ કહેછે કષ્ટ લેકનાં તું ઝટ કાડ;
 ગુણી ગુજરાત ગણે આ દેશે ગુણીયલ રાજ ગાયકવાડ ૧૦

વડોદરામાં નરસિંહજી વિશે.

હરિગીત છંદ.

કળમળ દીસે બહુ કૃષ્ણનાં અદભૂત ખૂંખી ઝોપતી,
 નરસિંહ ધાર્ધનામ જેના કામની ત્યારી ગતી;
 વિર વૈભવો દર્શન દિશે, વિરપાણું તમે વરતાવજો,
 લણવા સહુ શુભ લાવ આ અવસર મહિ'જન આવજો. ૧
 નરનારી કરાં નેત્રમાં નરસિંહજી નીરખાવિયા,

વળી વળી નમે બહુ વારમાં ભાવિક જનને ભાવિયા,
 ધિર વીર ધારી ધીરને ઉમંગ ઉર ઉપજાવળે,
 લણવા સહુ શુભલાવ આ અવસર મહિં જન આવળે. ૨
 વિર વૈભવો નહે નમો દુષ્પ દેશનું એ ટાળશે,
 સેવા સળે જે સામટી પ્રેમે પ્રજા સહુ પાળશે;
 અતિ ધુપ ચંદન અગરમત્તી લોભ કરી નવ લાવળે,
 લણવા સહુ શુભલાવ આ અવસર મહિં જન આવળે. ૩
 ધિર ધર્મનાં બહુ કર્મ કીજે મર્મ મોટો એ મળે,
 ભગવાન રાંઝે ભાવથી નિજ ભાવ જે એમાં બળે;
 ભણિ ગણિ તમે નરસિંહજીને ભાવનાથી ભાવળે,
 લણવા સહુ શુભલાવ આ અવસર મહિં જન આવળે. ૪

રણછોડજીને માહે રાસ.

રહે રાખો ગરીબપર રહેમ રે રણછોડજી રૂપાળા
 કંઠ આહીયે તમને ન કેમ રે રણછોડજી રૂપાળા
 રૂંડું જોયું તમારું રૂપ રે રણછોડજી રૂપાળા
 ધારી આશાને આણ્યો ધૂપ રે રણછોડજી રૂપાળા
 મન મોહન માહે મનાય રે રણછોડજી રૂપાળા
 ગુણ વાજિત્ર આજ ગવાય રે રણછોડજી રૂપાળા
 આવે લોક ધરી બહુ આશ રે રણછોડજી રૂપાળા
 આપો દર્શનને આભાસ રે રણછોડજી રૂપાળા
 કાને કુંડળ મોહન મૂખ રે રણછોડજી રૂપાળા
 સહુ જનને આપો તમે સુખ રે રણછોડજી રૂપાળા

કાપો કુખ્ધિ હમમાં કાંય રે રણછોડજી રૂપાણા
 જર રાખો બહુ મનમાંય રે રણછોડજી રૂપાણા
 દિન કરા છો મોટા દેવ રે રણછોડજી રૂપાણા
 તમે સાલ્ય કરો તતખેવ રે રણછોડજી રૂપાણા
 સુણી શામજી સ્તૂતી સાર રે રણછોડજી રૂપાણા
 આણો ઉરથી પ્રેમ અપાર રે રણછોડજી રૂપાણા

સમાપ્તિ વિષે દુહા.

અતુર ગુણનિધિ શશિ શુણો, સંવતની ને સાલ ;
 કોડે કવિતા આ કરી, રીતે પોસ રસાળ. ૧
 ધારો ધારો ગામ મુજ, પ્રાંત કાઠિયાવાડ ;
 રાજ્ય કરેછે રાજવી, ગુણીયલ ગાયકવાડ. ૨
 લક્ષ્મીચંદ મુલક્ષણો, બંધુ મારો ખેશ ;
 દાન વિદ્યા મુજને દીધું, ઉર ધરો શુભ ઉદ્દેશ. ૩
 કાવ્ય ગુરુ રણછોડ કવિ, રાજનગર રહેનાર ;
 મતિ ગતિથી મજરો કરે વિનવી વારવાર. ૪
 ગરવા ગુર્જર દેશમાં, વિરક્ષેત્ર વિશ્રામ ;
 રીતે કવિતા આ રચો, ઠોક રહી આ ઠામ. ૫

તથીની ખનાવેલી નીચે ૯
 મી પ્રાણુજીવન રામનારાયણ
 ૨ સાહેબ પાસેથી, ધર્મજીવા
 ૫, બાદરણ, વીગરે ગામની નિશા
 સેથી, તેમજ વડોદરામાં રાવપુરામ
 ૧ મોતીલાલને ત્યાંથી રોકડી ફીમટે

પ્રસ્તાવિક પ્રસંગ. ૦-૪-

૦-૦-

વિતા.

૦-૧-

તૈયાર થાયછે

વરીનાથ સહી

